

הרב אברהם מרקוס זצ"ל

ביום שישי האחרון א' אב תשפ"ב נלב"ע המחנך ובעל החסד הרב אברהם שמחה מרקוס זצ"ל שרב חייו גר בקרית אתא ועסק רבות בפריחה הרוחנית של העיר.

נולד בל' סיון תש"ו להוריו הרב אליעזר ושושנה מרקוס, ביתם היה כולו מוקדש לאהבת תורה וגמילות חסדים. אביו הגיע לכפר אתא בשנת תש"ח ועבד בבית חרושת אתא, השכים והעריב בבתי כנסיות ובתי מדרשויות. רבים זוכרים אותו יושב בכניסה של בית הכנסת הגדול מהמניין הראשון למשך כמה שעות. האב הוריש את האהבה לעיר הקודש קרית אתא לבנו ובנותיו, וכך כולם המשיכו לגור בעיר (משפחת רבינסקי וינאי שיחיו).

ר' אברהם למד בבית הספר יבנה עוד כשבית הספר היה ברחוב רמז (במקום שהיום בית הספר גורדון). לאחר מכן זכה ללמוד בישיבת הנגב (עזתה) ובישיבת חברון. למקומות לימוד אלו היה השפעה גדולה עליו לכל ימי חייו. אביו שראה עד כמה השפיע ישיבת הנגב על בנו הכיר להם טובה ואסף תרומות לישיבה במשך כל חייו.

בהגיעו לפירקו התחתן עם אשתו למשפחת הירשהורן מחיפה, את ביתם הקימו תחילה בישוב סטירין שם לימד, כאשר לאחר לידת ילדיהם עברו לקרית אתא שם גר עד יום פטירתו.

בשנת תשל"ג בערך, היה ממיסדי קהילת חניכי הישיבות בעיר. עד אותה תקופה היה בעיר בית הכנסת חסידי ופא"י. לאט לאט הגיעו לעיר בוגרי ישיבות ליטאיות והחליטו להקים בית כנסת משלהם. בית הכנסת הוקם ברחוב יהודה הנשיא, מתחת הבית של ר' נוחם ליכטר. בהמשך הוקם שם גם התלמוד תורה 'תורה תמימה'.

לאחר סגירת תלמוד התורה 'בית יהודה', עבר הת"ת תורה תמימה למבנה ברחוב המייסדים. גם בית הכנסת חניכי הישיבות עבר לת"ת, ובכל יום שישי היו הופכים את כיתות ז-ח לבית הכנסת. ר' אברהם היה מהמתפללים הראשונים במנין, והמשיך להתפלל שם כל חייו.

לאחר נישואיו החל לעבוד כמחנך, והיה שנים רבות ר"מ בישיבה התיכונית יבנה בחיפה, כאשר מאות תלמידים התחנכו אצלו לתורה וליר"ש. כאשר יצא לשנת שבתון ניצל את השנה ללימוד תורה ונכנס ללימוד בכלל כאברך מן המנין.

הפצת תורה בעיר

במשך שנים רבות מסר שיעור גמרא בבית הכנסת הפועל המזרחי בעיר. בימות הקיץ השיעור היה לפני מנחה, ובימות החורף השיעור היה לאחר ערבית. ליהודים רבים היה זה לימוד תורה היחידי ביום, והם הקפידו לבוא לשיעור מידי יום ביומו. ר' אברהם הקפיד מאוד שהשיעור לא יופסק אף יום.

גם בשנים בהם בקושי ראה, היה ממשיך למסור את השיעורים במסירות, אחד מהלומדים היה קורא את הגמ' והוא הסביר מזכרוננו את דברי הגמ'. היה זה ממש מחזה מיוחד לראות כיצד הוא מתאמץ מאוד לקרוא מעט את דברי הגמ', אבל להפסיק את השיעור לא רצה.

בשנים האחרונות בורא עולם מזכה את עם ישראל לברכה שנאמרה בימות המשיח כדברי הרמב"ם (מלכים יב, ד): "לא נתאוו החכמים והנביאים ימות המשיח.. אלא כדי שיהיו פנוין בתורה וחכמתה, ולא יהיה להם נוגש ומבטל, כדי שיזכו לחיי העולם הבא". ואכן בימינו אנשים בפנסיה יש להם פרנסה ללא צורך ללכת לעבוד, וכן בחסדי שמים הבריאות הרבה פעמים טובה, וגם אריכות ימים גדולה יש היום בארץ ישראל (שכנראה מחזיקה בשיא העולמי באריכות ימים ליהודים).

עם יציאתו לפנסיה החליט ר' אברהם להרתם ללימוד תורה למבוגרים שבעיר, כך התקבצו סביבו קבוצה של פנסיונרים שהיו לומדים תורה כל בוקר במרץ נעורים. הלימודים החלו בכלל אברכים ברחוב שלום עליכם, ועברו לאחר מכן לכמה וכמה מקומות. עד שהיו במשך כמה שנים בבית הכנסת הפועל המזרחי. היום הכולל ממשיך במוסדות תורה וחיים (היכן שהייתה ישיבת מעוז חיים).

קופת החסד של העיר

לאחר פטירת אביו הקים ארגון חסד גדול שעזר לעשרות משפחות תושבי העיר במזון ואוכל חם לקראת שבת. בכל יום שישי הבית שלו היה נהפך למרכז משלוחים לכל העיר בחלוקת מזון. ת.נ.צ.ב.ה.